



EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 1.6.2012
COM(2012) 243 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET

**Sjätte årsrapporten 2011 om genomförandet av gemenskapsstödet enligt rådets
förordning (EG) nr 389/2006 av den 27 februari 2006 om införande av en stödordning
för att stimulera den ekonomiska utvecklingen inom den turkcypriotiska
befolkningsgruppen**

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET

Sjätte årsrapporten 2011 om genomförandet av gemenskapsstödet enligt rådets förordning (EG) nr 389/2006 av den 27 februari 2006 om införande av en stödordning för att stimulera den ekonomiska utvecklingen inom den turkycypriotiska befolkningsgruppen

1. INLEDNING

Rådets förordning (EG) nr 389/2006 om införande av en stödordning för att stimulera den ekonomiska utvecklingen inom den turkycypriotiska befolkningsgruppen¹ utgör grunden för genomförandet av unionens stöd till den turkycypriotiska befolkningsgruppen. Enligt förordningen ska kommissionen varje år överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet. Denna sjätte rapport avser år 2011.

2. PROGRAMPLANERING AV STÖDET

Mellan 2006 och 2010 avsattes 264 miljoner euro inom ramen för förordning (EG) nr 389/2006, och många av de projekt som inleddes under dessa år pågick fortfarande 2011. När 2011 års program utarbetades använde man resultaten av samråd med berörda parter liksom utvärderingar som gjordes 2009 och 2010. Programmet överensstämmer med målen i förordning (EG) nr 389/2006, nämligen återförening av Cypern genom främjande av social och ekonomisk utveckling, försonings- och förtroendeskapande åtgärder samt stöd till det civila samhället, närmande av den turkycypriotiska befolkningsgruppen till unionen och utarbetande av rättsakter som är anpassade till unionens regelverk så att de är direkt tillämpliga när en övergripande lösning av Cypernproblemet träder i kraft. Finansiering av infrastruktur eller omfattande utrustningar ingick inte i 2011 års anslag, eftersom stora infrastrukturprojekt redan pågick. Anslaget på 28 miljoner euro för år 2011 gjordes tillgängligt genom två kommissionsbeslut².

3. GENOMFÖRANDEMEKANISMER

Programmet genomförs i en EU-medlemsstat, inom ett område där medlemsstatens regering inte utövar den faktiska kontrollen och där tillämpningen av EU:s regelverk har skjutits upp. Stödet genomförs i huvudsak genom centraliserad förvaltning av Europeiska kommissionen. Vissa projekt förvaltas gemensamt med FN:s utvecklingsprogram (UNDP).

Kommissionen är verksam i ett unikt politiskt, rättsligt och diplomatiskt sammanhang: det krävs särskilda arrangemang för att genomföra stödprogrammet,

¹ EUT L 65, 7.3.2006, s. 5.

² Kommissionens beslut C(2011) 337 och C(2011) 4443.

samtidigt som principerna för en sund ekonomisk förvaltning respekteras. För EU-finansierade stödprogram fastställs under normala förutsättningar den rättsliga ramen för hur stödet ska genomföras i en finansieringsöverenskommelse med mottagarlandets regering. Det finns dock ingen sådan överenskommelse för stödet till den turkcypriotiska befolkningsgruppen. Kommissionen måste förlita sig på vad den uppfattar som gällande lokala regler och villkor, och detta innebär vissa risker. Att hantera och minska dessa risker är en del av kommissionens uppgift, och de åtgärder som vidtagits omfattar bland annat intensiv övervakning, stöd till mottagarna, reviderade betalningsvillkor där t.ex. förskottsutbetalningar knyts till bevis för undertecknade upphandlingskontrakt samt mer omfattande bruk av bankgarantier.

Kommissionen är beroende av den turkcypriotiska befolkningsgruppens stöd för att programmet ska bli en framgång, särskilt för att säkerställa programmets hållbarhet på längre sikt. Samråd sker med berörda parter i den turkcypriotiska befolkningsgruppen om deras framtida finansieringsbehov, och turkcypriotiska experter deltar i kommittéerna för utvärdering av anbud, och spelar en viktig roll i styrkommittéer för projekt. Samarbete mellan den turkcypriotiska och den grekcypriotiska befolkningsgruppen är fortfarande nödvändigt för att programmet ska få full effekt och för att slutmålet om återförening ska uppnås.

Programgruppen, som inrättades 2006 inom kommissionens generaldirektorat för utvidgning, använder stödkontoret för EU-program (Eupso) i den norra delen av Nicosia, och logistiskt stöd tillhandahålls genom ett tjänstekontrakt. Stödkontoret fungerar som lokal bas för projektgenomförande och för kontakter med turkcypriotiska aktörer. Kommissionens representation i Cypern anordnar dessutom möten och seminarier och informerar den cypriotiska allmänheten om programmet som en del av sitt löpande arbete.

Eftersom det inte finns någon finansieringsöverenskommelse där den rättsliga ramen för genomförandet av stödet fastställs är det svårt att utarbeta sektorsutvecklingsprogram. Stödprogrammet omfattar därför betydande stöd i form av bidrag, särskilt till icke-statliga aktörer, t.ex. icke-statliga organisationer, små och medelstora företag, jordbrukare och studenter. Förvaltningen av dessa bidrag (över 1 000 bidrag sedan 2009) tar stora personalresurser i anspråk vid stödkontoret. Personalsituationen var särskilt problematisk under 2011, med färre anställda och hög omsättning, vilket krävde strikt prioritering.

En av utmaningarna för EU:s stöd till den turkcypriotiska befolkningsgruppen är svårigheterna att planera på medellång och lång sikt. Programmet finansieras för närvarande genom marginalerna i EU-budgeten, eftersom det inte ingår i den fleråriga budgetramen för 2007–2013 och de årliga anslagen inte är garanterade. Det finns dock ett antal sektorer, däribland sektorer av betydelse för överensstämelsen med unionens regelverk i framtiden, där det är nödvändigt med flerårigt stöd för att insatserna ska bli en framgång.

4. GENOMFÖRANDET UNDER RAPPORTERINGSPERIODEN

4.1. Allmän översikt

Under 2011 närmade sig stora offentliga leveranskontrakt och omfattande bygg- och anläggningskontrakt från 2006 års program sin fullbordan inom sektorer som vatten, fast avfall, naturskydd, energi och telekommunikation. Många bidragskontrakt enligt de olika systemen för det civila samhällets icke-statliga organisationer, små och medelstora företag, landsbygdsutveckling, skolor, stipendier, utbildningsorganisationer avslutades. Dessa program har också fått omfattande tekniskt stöd. Åtgärder som förvaltas gemensamt med FN:s utvecklingsprogram har genomförts till stöd för kommittén för saknade personer, vattenrening samt modernisering av lokal och urban infrastruktur. Kommissionens mandat inom ramen för stödförordningen omfattar också att förbereda för en fullständig tillämpning och ett fullständigt genomförande av unionens regelverk när Cypernproblemet lösts, samt att informera den turkcypriotiska befolkningsgruppen om EU:s politiska och rättsliga system. De två år som gått sedan 2009 har därför varit en intensiv period av projektgenomförande då kommissionen har fått betydande erfarenheter av att hantera lokala hinder. Trots att viss betydande infrastruktur snart kommer att överlämnas till stödmottagaren, är projektens hållbarhet fortfarande ett problem. Kommissionen blev tvungen att annullera kontrakt för bygg- och anläggningsarbeten för en avsaltningsanläggning för havsvatten i Sirianokhori/Kumköy liksom för naturskyddsanläggningar i fyra särskilda miljöskyddsområden som klassats som potentiella *Natura 2000*-områden.

Ett ytterligare problem som uppstod under 2011 gällde statusen för bankgarantier som utfärdats i norra delen av Cypern. En lokal entreprenör väckte talan vid en lokal ”domstol” för att hindra kommissionen från att ta förhands- eller fullgörandegarantier i anspråk efter en uppsägning av kontraktet. Denna fråga är relevant för hela programmet, och till dess att den fått en lösning, kvarstår oron för hur pass effektiva de lokala bankgarantierna är.

4.2. Framstegen med att uppnå de olika målen

Det övergripande målet för stödprogrammet är att underlätta Cyperns återförening genom att stimulera utvecklingen inom den turkcypriotiska befolkningsgruppen, med särskild tonvikt på öns ekonomiska integration, bättre kontakter mellan de båda befolkningsgrupperna och med EU samt förberedelser för genomförandet av EU-lagstiftningen, om en övergripande lösning på Cypernproblemet nås. Ett betydande bidrag har getts till förbättringar inom vissa områden, t.ex. när det gäller vattenförsörjning, avloppsvatten och miljö, och det finns vissa tecken på att skillnaderna i BNP per capita mellan de regeringskontrollerade områdena och den norra delen av Cypern har minskat, men på grund av ofullständiga uppgifter är bilden inte helt klar.

4.2.1. Mål 1: Utveckla och omstrukturera infrastruktur

Inom vattensektorn slutfördes utbytet av gamla vattenledningsrör av asbestcement i norra delen av Nicosia och i Kyrenia, Kioneli/Gonyeli och Lefke/Lefka i stort sett under 2011. I Nicosia har stödmottagaren rapporterat en betydande minskning av

läckage, vilket lett till att vattentillförseln till norra delen av Nicosia har sjunkit från 0,67 till 0,40 m³/dag/vattenmätare.

I Morfou/Güzelyurt-området inleddes driften vid avloppsreningsverket under andra halvåret 2011. Dessutom installerades 53 km avloppsledningar och 43 km vattenledningar. När alla anslutningar till hushållen gjorts kommer för första gången i regionen avloppsvatten för omkring 10 700 personer att samlas in och renas, vilket kommer att minska föroreningen av grundvattenkällor. I Famagustaområdet är den nya infrastrukturen för avloppsvattenrening för omkring 30 000 personer nästan klar och kommer att tas i drift under första halvåret 2012. Projektet omfattar 50 km avloppsledningar och 45 km vattenledningar. Både projektet i Famagusta och Morfou har drabbats av förseningar i anläggningsarbetet, vilket frestat på de begränsade resurserna för tillsyn. Bygget av det nya vattenreningsverket i Nicosia vid Mia Milia/Haspolat, som ska användas av båda befolkningsgrupperna, fortsatte under 2011 och reningsverket väntas tas i bruk under andra halvåret 2012. Bygget samfinansieras av EU och vattenreningsmyndigheten i Nicosia och genomförs genom FN:s utvecklingsprogram.

Det största projektet inom vattensektorn var avsaltningsanläggningen för 27 miljoner euro i Sirianokhori/Kumköy, som skulle svara för vattenförsörjningen till 100 000 personer och minska överexploateringen av Morfouakviferen, som för närvarande är den viktigaste vattenkällan i området. Man fick problem med projektet, bland annat genom att den turkiska armén begränsade tillträdet till byggsplatsen i slutet av 2010. När dessa restriktioner hävdades i mars 2011 var uppdragstagaren ovillig att fortsätta, och kommissionen sade upp kontraktet i december 2011.

När det gäller *naturskydd* utarbetades utkast till förvaltningsplaner för alla särskilda miljöskyddsområden, och samrådsmöten hölls med lokala aktörer. Ett nät av vandringsleder på över 600 km slutfördes. Bygget av informations- och förvaltningscentrum i fyra särskilda miljöskyddsområden drabbades av att uppdragstagaren inte skötte sig och kommissionen sade upp kontraktet i november 2011. Skiljeförfarandet för kontraktet ska egentligen äga rum i Belgien men den lokala turkycypriotiska uppdragstagaren väckte talan vid en lokal ”domstol” för att hindra kommissionen från att ta förhands- och fullgörandegarantierna från den lokala banken i anspråk. Till dess att frågan är löst kvarstår oron över hur pass effektiva de lokala bankgarantierna är. Slutförandet av byggnaderna är ett problem som måste lösas under 2012. Under tiden har leveranserna och användningen av varor till naturskyddsgrupperna försenats.

När det gäller *fast avfall* har återställandet och nedläggningen av soptippen i Kato Dhikomo/Aşağı gått framåt och kommer att avslutas under första halvåret 2012. Omlastningsstationen i Famagusta och den nya avfallsdeponin i Koutsoventis/Güngör slutfördes 2011. Överlämnandet och öppnandet av den nya anläggningen försenades dock eftersom stödmottagaren inte kunnat installera den nödvändiga driftsenheten. Förseningar har också uppstått på grund av ett mål i en lokal ”domstol”, som på miljömässiga grunder väckts av ett universitet i närheten. Talan har avslagits av ”domstolen”, men detta har under tiden lett till att avfall tillfälligt tippats på ett nytt område nära Kato Dhikomo/Aşağı Dikmentippen. Anläggningen för hantering av medicinskt avfall för det största sjukhuset i norra delen av Nicosia överlämnades i slutet av 2011.

Inom *energisektorn* har de återstående leveranskontrakten och kontrakten om tekniskt stöd slutförts. Utmaningen att bygga solkraftverket på 1,27 MW har slutförts och anläggningen har varit i drift med full effekt sedan november 2011. För att produktionsanläggningen och kontrollsystemet ska utnyttjas på ett effektivt och hållbart sätt är det dock nödvändigt att stödmottagaren anställer kvalificerad personal. Det tekniska stödet för omstruktureringen av elbolaget och den sektorspolitiska reformen levererades inte på ett effektivt sätt på grund av bristande samarbete från motparternas sida.

Inom sektorn för *telekommunikation* har all utrustning för modernisering av nätet levererats till anläggningarna och större delen av utrustningen installerats, men förberedelserna och den tekniska utrustningen försenades på grund av stödmottagaren. Projektet bör vara slutfört i mitten av 2012. Det tekniska stödet har förlängts med motsvarande period. "Lagen" med villkoren för liberaliseringen av sektorn för elektronisk kommunikation antogs i december 2011. De nödvändiga villkoren för att avskilja tillhandahållandet av tjänster från driften av nätet är ännu inte uppfyllda, vilket är en förutsättning för ett smidigt överlämnande och en hållbar användning av de EU-finansierade tillgångarna.

När det gäller *trafiksäkerhetsprojekt* har alla projekt som omfattar tekniskt stöd och leveranser slutförts. Trafikförvaltningsplaner har utarbetats, databasen med information om olyckor och ett system för insamling av uppgifter är i drift och utrustningen för fordonsbesiktning har installerats och används. En trafiksäkerhetskampanj genomfördes i början av 2011 och har gett en del omedelbara positiva resultat med betydligt färre allvarliga olyckor. Slutligen bör projektet för en ombyggnad av särskilt olycksdrabbade vägsträckor efter åtskilliga förseningar slutföras under det första halvåret 2012.

4.2.2. Mål 2: Främja social och ekonomisk utveckling

Fyra grupper för tekniskt stöd har fortsatt att ge utbildning och stöd till jordbrukare, veterinärer och aktörer inom landsbygdsutveckling, inbegripet stöd för utnyttjande av bidrag. De två bidragsprogrammen *Förbättring av jordbruksproduktionen* och *Stöd för företagsamheten på landsbygden* slutfördes 2011, men många av de 37 projekten inom *Utveckling av lokala samhällen genom initiativ på bynivå* försenades, framför allt på grund av upphandlingar av bygg- och anläggningsarbeten för infrastruktur. Ytterligare två ansökningsomgångar, som ska finansieras med 2011 års budget, förbereddes.

Inom ramen för projektet *Uppgradering av urban och lokal infrastruktur*, som genomförs i samarbete med FN:s utvecklingsprogram, slutfördes återuppbyggnadsarbetena i flera byar i norra delen av Cypern (Louroukina/Akincilar, Tremetousia/Erdemli, Galinoporni/Kaleburnu och Kormakitis/Kormacit). Renoveringen av marknaden i norra delen av den muromgärdade staden Nicosia har fortsatt och kommer att bli färdig 2012.

Det tekniska stödet för den *pågående reformen av primär- och sekundärutbildningen* var fortsatt inriktat på uppbyggnad av de viktigaste berörda parternas kapacitet, bl.a. genom intensivutbildning av en kärngrupp av inspektörer, studiebesök, utbildning och stöd i fråga om barncentrerad utbildning samt utveckling av kvalitetsstandarder och av det europeiska informationshanteringssystemet. Projektet avslutades i

december 2011. Det viktigaste resultatet var ett utkast till ett dokument som innehåller visioner och uppdrag för utbildningssektorn i norra delen av Cypern. Flertalet av de 72 bidragskontrakt som undertecknats med lokala skolor avslutades 2011. Endast sju kommer att fortsätta 2012.

Tekniskt stöd tillhandahölls för att utveckla *systemen för yrkesutbildning* och främja *livslångt lärande och aktiva arbetsmarknadsåtgärder*, t.ex. öppnades en arbetsförmedling i Nicosia, och studiebesök och konferenser utomlands anordnades. Insatserna inriktades på utbildning av berörda parter i t.ex. entreprenörskap och yrkesrådgivning, och samarbetet med lokala motparter har varit mycket givande. Projektet avslutades i februari 2012. Inom ramen för projektet för *livslångt lärande, social inkludering och aktiva arbetsmarknadsåtgärder* har 31 bidrag tilldelats små och medelstora företag, handelskammare och utbildningsorganisationer sedan 2008. Flertalet projekt slutfördes 2011 och endast två kommer att fortsätta 2012.

Under 2011 23 pågick bidragskontrakt till stöd för *små och medelstora företags konkurrenskraft*. Det har förekommit förseningar på grund av stödmottagarnas bristande erfarenhet av EU-bidrag, men alla kontrakt löper ut 2012. Den privata sektorn har dessutom fått tekniskt stöd för att främja goda affärsmetoder. Ett betydelsefullt resultat är att den turkycypriotiska befolkningsgruppen antog en *strategi för utveckling av den privata sektorn*. Även sektorspecifika marknadsföringsinitiativ genomfördes för att främja lokala produkter i Nicosia och Famagusta. Utbildning i entreprenörskap och i förvaltning av en hel projektcykel inleddes 2011 och kommer att fortsätta 2012. Inom IKT-sektorn gavs hjälp för att utarbeta en strategi för e-förvaltning.

4.2.3. *Mål 3: Främja försoning, förtroendeskapande åtgärder samt stöd till det civila samhället*

Stödet till *kommittén för saknade personer* för uppgrävning, identifiering och återlämning av kvarlevor, som förvaltas gemensamt med FN:s utvecklingsprogram, fortsätter. Arbetet är nu mer inriktat på uppgrävning av enskilda kvarlevor än på massuppgrävning och detta har påverkat takten i processen. Ett nytt bidragsavtal med FN:s utvecklingsprogram om fortsättning av arbetet kommer troligtvis att undertecknas under 2012.

Minröjningen av buffertzonen är nästan avslutad. Det råder dock oenighet om tillträdet till de återstående minfälten i buffertzonen liksom om utvidgningen av minröjningen till områden utanför buffertzonen, vilket stoppar upp den EU-finansierade minröjningsverksamheten. Den slutliga utvärderingen av projektet var positiv och det framhölls att samtliga berörda parter var nöjda med projektet.

Av de hittills 44 projekten inom ramen för tre bidragsprogram för det *civila samhället i aktion* har 27 slutförts helt eller nästan helt. Tio projekt kommer att avsluta sin verksamhet 2012. En grupp för tekniskt stöd gav vägledning om förvaltning av bidrag till sökande. Mer utbildning kommer att behövas i samband med nästa ansökningsomgång för bidrag 2012, eftersom bidragsmottagarnas kapacitet att skriva ansökningar om EU-bidrag av god kvalitet liksom deras kapacitet att administrera bidragen och rapportera om sin verksamhet i många fall är otillräcklig.

4.2.4. *Mål 4: Föra den turkcypriotiska befolkningsgruppen närmare Europeiska unionen*

Under stipendieprogrammets femte år beviljades 89 stipendier (av stipendiaterna var 9 lärare, 1 studerande på grundutbildningsnivå och 79 hade motsvarande kandidatexamen). De kunde fritt välja utbildningsprogram, även om tekniska eller administrativa ämnen prioriterades eftersom det råder brist på sådan kompetens inom den turkcypriotiska befolkningsgruppen. En utvärdering av stipendiesystemet kommer att ske under 2012.

Det är främst *Infopoint*-projektet som gett synlighet och 2011 var ett aktivt år med 37 evenemang. Det största EU-finansierade evenemanget anordnades i samarbete med den turkcypriotiska föreningen för barnens välfärd och lockade runt 1 000 deltagare. Dessutom framställdes videoklipp och fotoarkiv, och två akademiska konferenser anordnades med deltagande av internationellt ansedda forskare och lokala turkcypriotiska och grekcypriotiska akademiker. Åtta nummer av *Infopoints* nyhetsblad publicerades på turkiska och ett på engelska om stödprogrammet och aktuella EU-frågor.

4.2.5. *Mål 5: Förbereda den turkcypriotiska befolkningsgruppen för införandet och genomförandet av EU:s regelverk*

Kommissionens byrå för tekniskt bistånd och informationsutbyte (Taixex) hjälper till att förbereda den turkcypriotiska befolkningsgruppen för genomförandet av EU:s regelverk när väl Cypernproblemet lösts. Taixex ger stöd till utarbetande av lagförslag som överensstämmer med EU:s regelverk, som därefter granskas och godkänns genom de lokala förfarandena. Via Taixex genomförde över 80 EU-expert 528 åtgärder under 2011, däribland fortbildningskurser, workshoppar och studiebesök. Verksamheten följde *programmet för den framtida tillämpningen av unionens regelverk*, som utgör ramen för insatserna på medellång sikt. Utöver de 13 sektorer som omfattas av programmet tillhandahölls under 2011 stöd till fri rörlighet för varor, immateriella rättigheter och ömsesidigt erkännande av yrkeskvalifikationer. Med tanke på förvaltningen av EU-medel i framtiden efter en lösning på Cypernproblemet tillhandahölls även utbildning på området förvaltning av offentliga utgifter. Slutligen fick även handeln över gröna linjen (förordning (EG) nr 866/2004) via Taixex stöd av medlemsstaternas experter som mobiliserades för att utföra regelbundna fytosanitära kontroller av potatis och veterinärkontroller av fisk. Förberedelser för en ny omgång av Taixex-stöd inleddes i slutet av 2011 i samarbete med stödmottagarna.

Den utrustning som levererats under tidigare år inom ramen för kontrakt för övervakning av luftkvaliteten är i bruk. De två kontrakten om tekniskt stöd för denna sektor har löpt ut. Utrustningen bidrar till överensstämmelsen med utkastet till ny ”lag” på miljöområdet. Det behövs dock både personal och underhåll av utrustningen för hållbarheten på lång sikt.

Godkännandet av utkastet till ”lagstiftning” för anpassningen till unionens regelverk går emellertid långsammare än vad man hade hoppats på. ”Lagen” om reformer av telekommunikation antogs slutligen vid utgången av 2011, men ”lagen” på miljöområdet har försenats.

4.2.6. *Andra projekt*

Förvaltningsfonden på 1 miljon euro med Världsbanken för att genomföra ett *program för ekonomisk analys för tillväxt och hållbar utveckling* återupptogs 2011 och en lägesrapport överlämnades i december.

4.3. **Finansiellt genomförande (kontraktstilldelning och utbetalningar)**

4.3.1. *Ingående av kontrakt*

Åtagandena under 2011 uppgick till 7,45 miljoner euro (66 % av prognosen från januari på 11,2 miljoner euro). Åtagandena för bidrag till skolor och ett bidragsavtal med FN:s utvecklingsprogram på kulturarvsområdet har skjutits upp till 2012.

4.3.2. *Utbetalningar*

Utbetalningarna 2011 uppgick till sammanlagt 49,98 miljoner euro (67 % av prognosen från januari). Under året gjordes dock en ny bedömning av målet, som sattes till 24,5 miljoner euro. Anledningen till detta var uppsägningen av två bygg- och anläggningsprojekt, förseningar av storskaliga projekt inom områdena vatten och telekommunikation och förseningar i slutförandet av bidragsprojekt, särskilt projekt som gällde upprustning av byar. 100 % av beloppet i den reviderade prognosen betalades ut.

Sammanlagt hade 179 miljoner euro (69 % av det sammanlagda belopp som det ingåtts kontrakt för sedan programstarten 2006) betalats ut vid utgången av 2011. Antalet löpande kontrakt vid utgången av 2011 var 533.

4.4. **Övervakning**

Mötena inom ramen för mekanismen för interimsoversyn som hålls två gånger om året tjänar som forum för ingående diskussioner om programmet med stödmottagarna. Kommissionspersonal genomför även fortlöpande övervakning genom besök och möten på plats liksom i möten i styrkommittéer för projekt. Taiex verksamhet övervakas av mer än 20 projektstyrgrupper, som var och en sammanträdde två gånger under 2011, och av halvårsvisa möten i övervakningsmekanismen. Taiex logistik övervakas genom Taiex förvaltningssystem på nätet. På flertalet insatsområden leder stödmottagarnas bristande erfarenhet eller förmåga till problem med genomförandet eller till förseningar. Exempelvis hade bidragsmottagare problem med EU-förfarandena, särskilt vid upphandlingar som finansieras med bidrag. Detta har åtgärdats genom att projektförvaltningsenheter inrättats för att hjälpa stödmottagare med förvaltningen av stödet. När det gäller infrastruktur- eller leveransprojekt kämpar den centrala eller lokala turkycypriotiska myndighet som kommer att svara för drift och underhåll för att tillhandahålla tillräckliga resurser och inrätta lämpliga strukturer i vissa fall. Lämpligt tekniskt stöd tillhandahålls för att stödja stödmottagarna under överlämningsperioden.

4.5. **Revision och kontroll**

Europeiska revisionsrätten utförde en effektivitetsrevision 2011. Rapporten kommer att offentliggöras under 2012.

GD Utvidgnings rapport om internrevisionsfunktionen från 2008 kompletterades med en uppföljning 2011 där slutsatsen blev att alla rekommendationer hade genomförts, även om vissa kvarstående risker konstaterades vid överlämnande av bygg- och anläggningsarbeten och leveranser.

En kontroll i efterhand genomfördes i slutet av 2010 av den operativa enheten för revision och utvärdering vid GD Utvidgning för att kontrollera lagligheten och korrektheten i en grupp på 23 transaktioner. Den slutliga rapporten i maj 2011 gjort vissa iakttagelser om förfaranden, som nu är under övervägande.

En extern revision gjordes av 12 utvalda bidragskontrakt och slutrapporten kommer att läggas fram under första halvåret 2012.

4.6. Utvärdering

En översyn av vattensektorn inleddes 2011 och kommer att bidra till den framtida programplaneringen. Världsbanken gjorde också en undersökning av de ekonomiska aspekterna av den turkcypriotiska ekonomin 2011. En omfattande utvärdering planeras för 2012, då huvuddelen av 2006 års program kommer att avslutas.

4.7. Information, offentlighet och synlighet

Synligheten säkerställdes genom *Infopoint* (se mål 4). Dessutom har grupper för tekniskt stöd från olika projekt fått i uppgift att förbättra synligheten. Bidragsmottagarna har även anordnat evenemang vid avslutning av projekt. Kommissionens representation i Cypern skickade ut sex pressmeddelanden om stödprogrammet för den turkcypriotiska befolkningsgruppen.

4.8. Samråd med Republiken Cyperns regering

Regelbundna möten med företrädare för Republiken Cyperns regering har hållits, särskilt när högre kommissionstjänstemän besökt ön. Kommissionen håller också regelbundna möten med den ständiga representationen i Bryssel. Kommissionen fortsätter att förlita sig på samarbete med Republiken Cyperns regering för att utreda äganderättsförhållanden.

5. SLUTSATSER

Programmet fortsätter att brottas med problem i genomförandet, eftersom det inte fastställts vare sig en erkänd mottagare eller ett program för direkt institutionell omstrukturering. Framstegen med att nå målet i förordningen, dvs. att *underlätta Cyperns återförening genom att stimulera den ekonomiska utvecklingen inom den turkcypriotiska befolkningsgruppen*, går fortfarande trögt, på grund av det arbetsklimat som råder och den speciella politiska och ekonomiska situationen i den norra delen av Cypern. Förberedelserna för ett framtida antagande och genomförande av unionens regelverk går långsamt och den turkcypriotiska befolkningsgruppen kommer sannolikt att behöva stora stödinsatser för att kunna uppfylla kraven i regelverket på många områden efter en lösning på Cypernproblemet och återförening.

Under rapporteringsperioden var verksamheten inriktad på att slutföra 2006 års program. Flera omfattande infrastrukturprojekt och projekt för leverans av utrustning närmade sig sin fullbordan. Reningsverket i Morfou började ta emot avloppsvatten och pilotprojektet med ett solkraftverk, som slutfördes och överlämnades i juli, körs nu på full kapacitet. Man har lagt ner arbete på att förbereda stödmottagaren för överlämnandet och den framtida driften, men bristen på resurser och erfarenhet gör att det krävs betydande engagemang och insatser från de turkcypriotiska myndigheterna för att säkerställa investeringarnas hållbarhet. Ineffektiva strukturer och oklar ansvarsfördelning är i många fall orsaken till detta. Denna situation måste åtgärdas 2012.

De många bidragsprogram som inletts sedan 2009 har mottagits väl, men har tagit stora personalresurser i anspråk, delvis på grund av bristande erfarenhet hos stödmottagarna när det gäller projektförvaltning och ekonomisk förvaltning.

Eftersom större delen av 2006 års program har slutförts är det nödvändigt med en övergripande utvärdering av stödprogrammet och sektorsspecifika konsekvensanalyser. De kommer att genomföras 2012.

Personalsituationen för programarbetsgruppen är fortfarande ett problem, delvis på grund av den stora andelen bidrag i programmet, men också på grund av den allmänna minskningen av personal vid alla avdelningar inom kommissionen.

Programmet skulle bli bättre om man planerade mer på medellång och lång sikt, men för detta krävs stabilare finansieringsarrangemang för både drifts- och personalkostnader.